

UCHWAŁA NR XXXIII/256/2017
RADY MIEJSKIEJ W SĘPÓLNIE KRAJEŃSKIM
z dnia 28 czerwca 2017 roku

w sprawie przyjęcia „*Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Sępólno Krajeńskie*”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016r. poz. 446 z późn. zm.) uchwała się co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się „*Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2016-2023*” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Traci moc uchwała nr XXVI/202/2016 Rady Miejskiej w Sępólnie Krajeńskim z dnia 30 listopada 2016 roku w sprawie przyjęcia „*Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Sępólno Krajeńskie*”.

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Sępólna Krajeńskiego.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ**

Kazimierz Jagodziński

UZASADNIENIE
Do UCHWAŁY NR XXXIII/256/2017
RADY MIEJSKIEJ W SĘPÓLNIE KRAJEŃSKIM
z dnia 28 czerwca 2017 roku

Lokalny Program Rewitalizacji został opracowany zgodnie z „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020”. Plan Rewitalizacji ma charakter kompleksowy i dotyczy zarówno sfery przestrzennej, społecznej i gospodarczej. Z kolei działania rewitalizacyjne powinny mieć charakter zintegrowany i wielopłaszczyznowy, a w tworzenie opracowania powinna być włączona społeczność lokalna np. mieszkańców lub lokalnych przedsiębiorców. Lokalny Program Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie został opracowany zgodnie z wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 2 sierpnia 2016 r. Projekt w/w uchwały został przedstawiony na posiedzeniu Komisji Gospodarki Komunalnej Rady Miejskiej w Sępólnie Krajeńskim.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ**

Kazimierz Jagodziński

Załącznik do UCHWAŁY NR XXXIII/256/2017

RADY MIEJSKIEJ W SĘPÓLNO KRAJEŃSKIM

z dnia 28 czerwca 2017 roku

Lokalny Program Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2016-2023

Niniejszy dokument sporządzono zgodnie z zasadą partnerstwa i partycypacji w ścisłym porozumieniu i przy współpracy z samorządem gminnym i przedstawicielami społeczności lokalnej.

Zamawiający:

Gmina Sępólno Krajeńskie
ul. T. Kościuszki 11
89-400 Sępólno Krajeńskie

Wykonawca:

EU-Consult Sp. z o.o.
ul. Wały Piastowskie 1
80-855 Gdańsk

Gdańsk, 2017

Spis treści

Wprowadzenie.....	5
1. Opis powiązań PR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi.....	8
2. Uproszczona diagnoza gminy Sępólno Krajeńskie.....	11
3. Obszar zdegradowany gminy.....	16
3.1 Obszar zdegradowany – miasto	16
3.2 Obszar zdegradowany – obszar wiejski.....	20
4. Obszar rewitalizacji	28
5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji.....	36
5.1 Obszar 1: Centrum miasta Sępólno Krajeńskie wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego 36	
5.2 Obszar 2: Niechorz	39
5.3 Obszar 3: Włóścibórz	41
5.4 Obszar 4: Sikorz	43
5.5 Obszar 5: Wysoka Krajeńska	46
5.6 Obszar 6: Zalesie.....	48
6. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji	52
7. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk.....	57
8. Lista planowanych projektów/ przedsięwzięć rewitalizacyjnych	60
8.1 Główne (podstawowe) projekty/ przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	60
8.2 Uzupełniające (pozostałe) przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	74
9. Mechanizmy zapewnienia komplementarności rewitalizacji	77
10. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji	89

10.1	Partycypacja społeczna na etapie diagnozowania i programowania Lokalnego Programu Rewitalizacji.....	91
10.2	Partycypacja społeczna na późniejszym etapie wdrażania i monitorowania Lokalnego Programu Rewitalizacji.....	99
11.	Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych	101
12.	System zarządzania realizacją programu rewitalizacji	106
13.	System monitoringu i oceny skuteczności działań oraz system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu rewitalizacji.....	113
13.1	Monitoring	113
13.2	Ewaluacja	114
13.3	Aktualizacja LPR.....	115
14.	Spis tabel i rysunków.....	117
15.	Załączniki	120
15.1	Załącznik 1 – Pierwsze spotkanie konsultacyjne	120
15.2	Załącznik 2 – Drugie spotkanie konsultacyjne	121
15.3	Załącznik 3 - Wyniki badania ankietowego	129
15.4	Załącznik 4 – Wyniki badania TDI.....	139
15.5	Załącznik 5.....	142
15.5.1	Wzór ankiety	142
15.5.2	Wzór plakatu/ ulotek.....	151
15.5.3	Scenariusz telefonicznego wywiadu pogłębionego TDI.....	152
15.5.4	Wzór plakatu na konkurs plastyczny	153
16.	Mapa ewidencyjna	154

Wprowadzenie

Celem opracowania Lokalnego Planu Rewitalizacji jest zgodnie z „Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020”¹ proces wyprowadzenia ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych. Plan Rewitalizacji ma charakter kompleksowy i dotyczy zarówno sfery przestrzennej, społecznej i gospodarczej. Z kolei działania rewitalizacyjne powinny mieć charakter zintegrowany i wielopłaszczyznowy, a w tworzenie opracowania powinna być włączona społeczność lokalna np. mieszkańców lub lokalnych przedsiębiorców. Lokalny Program Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie został opracowany zgodnie z wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 2 sierpnia 2016 r i „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” z dnia 18 stycznia 2017 r.

Proces rewitalizacji rozumiany jest jako: „kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne, czy środowiskowe), integrujące interwencje na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmocnienie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnętrznie (poszczególne działania pomiędzy

¹ Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020, Minister Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa 2016.

sobą) oraz zewnętrznie (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych)².

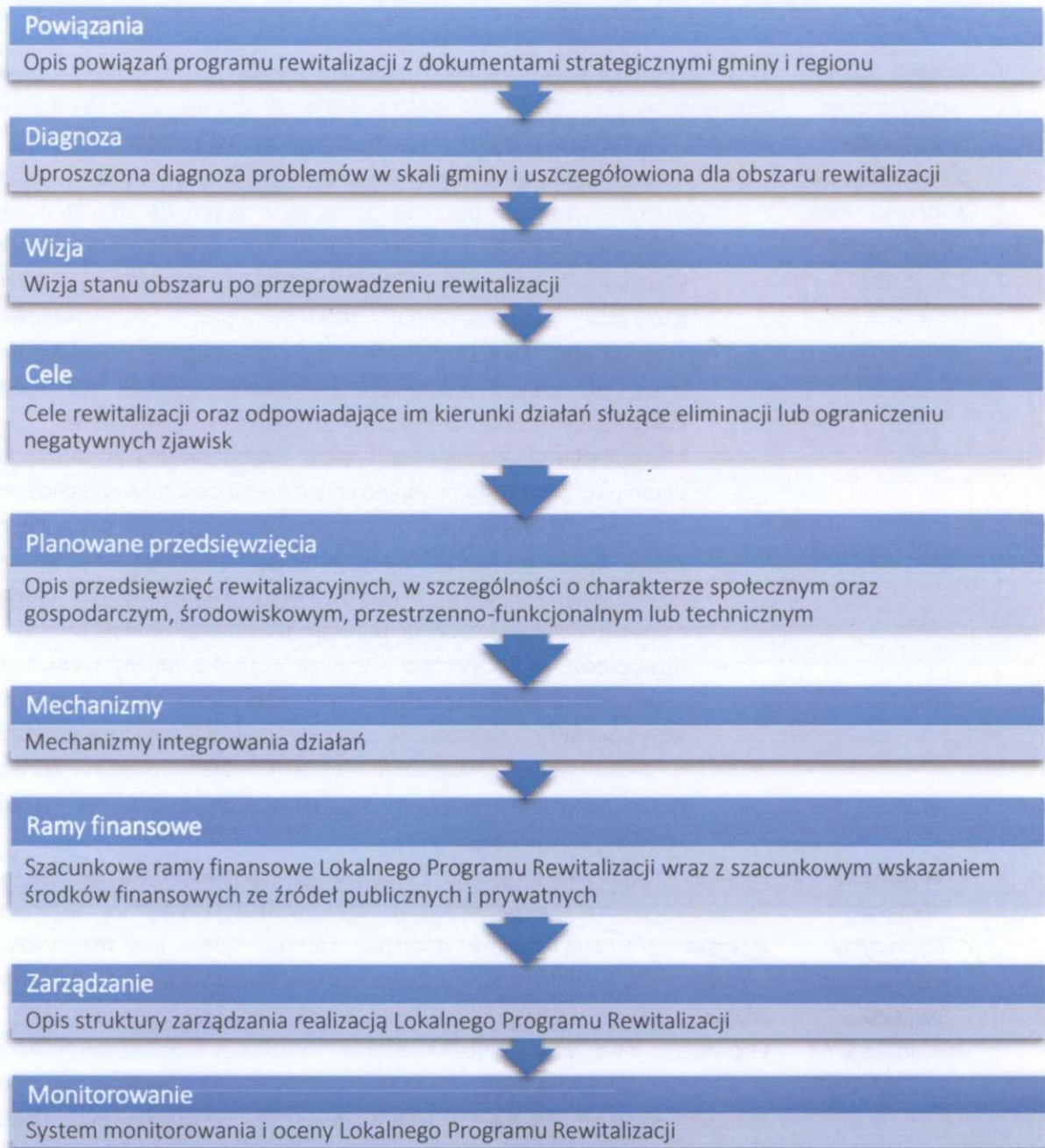
Podczas opracowywania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie zastosowano następujący proces planowania strategicznego:

1. Opisanie powiązań i uwzględnienie kompatybilności programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na wyższych poziomach;
2. Diagnozę gospodarczą, przestrzenną, społeczną, środowiskową i kulturową, obejmującą analizę zjawisk;
3. Opisanie i wprowadzenie mechanizmów włączenia mieszkańców, przedsiębiorców, innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji. Następnie przeprowadzenie badań społecznych wśród mieszkańców, w tym: badania ankietowe, wywiady, warsztaty robocze, debaty;
4. Graficzne i opisowe wyznaczenie obszaru rewitalizacji;
5. Zorganizowanie konkursu plastycznego *Sępólno Krajeńskie po rewitalizacji*;
6. Analizę obszarów problemowych, spisanie założeń programowych rewitalizacji i jej celów;
7. Opisanie wizji wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego;
8. Sporządzenie wykazu najważniejszych przedsięwzięć i głównych projektów rewitalizacyjnych;
9. Opracowanie szacunkowych ram finansowych programu rewitalizacji;
10. Wypracowanie mechanizmów zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami rewitalizacyjnymi;
11. Opisanie systemu wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji wraz z ramowym harmonogramem, wraz z systemem monitorowania i oceny programu;
12. Przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania na środowisko, w tym opracowanie wniosku o wydanie opinii dla Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.

² Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020, Minister Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa 2016.

Na poniższym rysunku przedstawiono poszczególne etapy tworzenia planu. W ten sposób zapewniona została kompleksowość i komplementarność działań. Oceniono także możliwości gminy w oparciu o środki finansowe realne do uzyskania.

Rysunek 1 Etapy tworzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

1. Opis powiązań PR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

W poniższej tabeli przedstawione zostały szczegółowe powiązania z dokumentami strategicznymi na poziomie gminy i regionu:

Tabela 1. Opis powiązań Lokalnego Programu Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie z dokumentami strategicznymi

Poziom regionalny	
<p>Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2020 roku - Plan modernizacji 2020+</p>	<p>Według Strategii regionu jednym z najważniejszych założeń polityki rozwoju województwa jest aktywizacja społeczno-gospodarcza na poziomie lokalnym. Lokalny Program Rewitalizacji wpisuje się w następujące priorytety rozwoju:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konkurencyjna gospodarka – mający bezpośredni wpływ na jakość życia mieszkańców, dochody samorządów wszystkich szczebli (a więc także ich zdolność do inwestowania), rolę i pozycję województwa w gospodarce narodowej. Działania sprzyjające szeroko rozumianemu rozwojowi gospodarczemu powinny więc być szczególnie eksponowane, a w działaniach nie stymulujących bezpośrednio gospodarki należy poszukiwać i wzmacniać aspekty oddziałujące pośrednio na tworzenie miejsc pracy i generowanie dochodów. • Modernizacja przestrzeni wsi i miast – bezpośrednią podstawą jest dążenie do znacznego przyspieszenia rozwoju obszarów wiejskich oraz aktywizacji społeczno-gospodarczej miast uwzględnieniu ich pozycji w sieci osadniczej i dostosowaniu potencjału do oczekiwań stawianych przed nimi w zakresie stymulowania rozwoju regionu, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego. • Nowoczesne społeczeństwo – istnieje potrzeba zmiany mentalności w zakresie innego spojrzenia na osiągnięcie konkurencyjności województwa, w tym zmiany sposobu myślenia dotyczącego udziału społeczeństwa w planowaniu rozwoju. Nisk poziom rozwoju społecznego jest jedną z najważniejszych przyczyn niskiej konkurencyjności gospodarki.
<p>Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020</p>	<p>Zgodnie z zapisami Programu, rewitalizacja społeczno-gospodarcza, jak i rewitalizacja fizyczna obszarów, na których skumulowały się negatywne zjawiska społeczne, stanowi działanie, którego celem jest minimalizacja występujących na danych terenach problemów. Lokalny Program Rewitalizacji zgodny jest z:</p> <p>Priorytetem Inwestycyjnym 9b Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich, w ramach którego wsparcie będzie skoncentrowane na podejmowaniu działań zmierzających do ożywienia społeczno-gospodarczego obszarów miejskich i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie poprzez aktywizację osób zamieszkujących obszary problemowe oraz poprawę warunków uczestnictwa tych osób w życiu społecznym i gospodarczym.</p>
<p>Strategia Polityki</p>	<p>Nadrzędnym założeniem Strategii Polityki Społecznej jest utworzenie</p>

<p>Spółecznej Województwa Kujawsko- Pomorskiego do roku 2020</p>	<p>warunków dla rozwoju aktywności i samodzielności mieszkańców w życiu społecznym. Lokalny Program Rewitalizacji wykazuje zgodność z następującymi celami strategicznymi dokumentu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wzrost poziomu samodzielności życiowej mieszkańców regionu; • wzrost poziomu życia mieszkańców regionu poprzez zwiększenie dostępności do różnego rodzaju usług społecznych; • wzrost poziomu aktywności w życiu społecznym.
<p>Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko- Pomorskiego na lata 2014-2020</p>	<p>Zasady regionalne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definiują pojęcia związane z rewitalizacją; • określają sposób tworzenia programu rewitalizacji; • wyznaczają zasady opracowywania programu rewitalizacji według nowych perspektyw finansowych (kompleksowość, komplementarność, koncentracji, partnerstwa i partycypacji); • wskazują sposób wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji; • ustalają główne elementy PR; • precyzują pożądane efekty procesów rewitalizacji. <p>Lokalny Program Rewitalizacji nawiązuje do powyższych zasad programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych.</p>
<p>Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Województwa Kujawsko- Pomorskiego na lata 2014-2020</p>	<p>Przedsięwzięcia rewitalizacyjne na obszarach wiejskich stanowi interwencja zaplanowana w ramach:</p> <p>Działanie 7.1 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność.</p> <p>Lokalny Program Rewitalizacji obejmuje swoim zasięgiem obszar miejski i wiejski oraz wpisuje się w powyższe działania.</p>
<p>Poziom powiatu</p>	
<p>Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Powiatu Sępoleńskiego 2015</p>	<p>Strategia powiatu wyznacza politykę rozwoju (opierającej się o zasadę zintegrowanego podejścia terytorialnego) wspierającą proces wzmacniania spójności celów i działań rozwojowych widocznych przede wszystkim na poziomie lokalnym. Terytorialna polityka realizowana jest m.in. przez wyznaczenie obszarów funkcjonalno-przestrzennych powiązanych z procesami gospodarczymi, społecznymi i przyrodniczymi. Ma to na celu lepsze wykorzystanie endogenicznych czynników rozwoju obszarów.</p> <p>Lokalny Program Rewitalizacji wpisuje się w poniższe cele strategiczne:</p> <p>Cel 3 Rozwój i poprawa jakości infrastruktury technicznej.</p> <p>Cel 4 Poprawa jakości świadczonych usług publicznych.</p>
<p>Lokalna Strategia Rozwoju</p>	<p>Misja Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia Lokalna Grupa Rybacka 2014-2020 zakłada „Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka „Nasza Krajna i Pałuki”</p>

<p>Stowarzyszenia Lokalna Grupa Rybacka 2014-2020</p>	<p>otwarte na aktywnych, realizujących założone cele i budujących silni i zintegrowany kulturowo i gospodarczo region”. Wpisuje się w założenia Lokalnego Programu Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2016-2023. Cele ogólne Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Rybackiej, zakładają m.in.:</p> <p>C.1. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej obszaru LSR.</p> <p>C.2. Odnowa i ochrona ekologiczna potencjału obszaru LSR.</p> <p>Są spójne z Lokalnym Programem Rewitalizacji.</p>
<p>Stowarzyszenie "Nasza Krajna"</p>	<p>Wizją Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenia NASZA KRAJNA jest „NASZA KRAJNA miejscem harmonijnego rozwoju przy wykorzystaniu i zachowaniu walorów przyrodniczych, kulturowych i historycznych, wykorzystujące aktywność społeczną i nowoczesną infrastrukturę, przyjazną inwestorom”. Wizja Stowarzyszenia wpisuje się w wizję Lokalnego Programu Rewitalizacji. W Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (LSP) Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie NASZA KRAJNA zakłada realizację m.in. celu:</p> <p>Cel II Rozwój lokalnych inicjatyw na rzecz budowania kapitału społecznego, którego cel szczegółowy brzmi „Pobudzenie aktywności społecznej mieszkańców”. Odnosi się on do niskiej aktywności mieszkańców, niedostatecznej oferty zagospodarowania czasu wolnego zwłaszcza dla osób starszych, a także dzieci i młodzieży z niewykorzystanym potencjałem organizacji pozarządowych. Lokalny Program Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie jest spójny z wyższym opisanym celem.</p>
<p>Poziom lokalny</p>	
<p>Strategia Rozwoju Gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2014-2020</p>	<p>Wizją Strategii jest osiągnięcie długookresowych zamierzeń Gminy poprzez realizację priorytetów i celów polityki rozwoju społeczno-gospodarczego. Lokalny Program Rewitalizacji nawiązuje do następujących założeń Strategii:</p> <p>Cel strategiczny 1 Rozbudowywać i modernizować infrastrukturę techniczną i społeczną wpływającą na jakość życia mieszkańców, m.in. poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.</p> <p>Cel strategiczny 2 Rozbudowywać infrastrukturę zapewniającą możliwość aktywnego odpoczynku i rehabilitacji.</p>
<p>Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest Gminy Sępólno Krajeńskie</p>	<p>„Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest Gminy Sępólno Krajeńskie” powstał w związku z realizacją zapisów zawartych w „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” i zakłada realizację następujących celów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest; 2) Minimalizację negatywnych skutków zdrowotnych powodowanych kontaktem z włóknami azbestu; 3) Likwidację szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko. <p>Lokalny Program Rewitalizacji gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2016-2023 jest spójny z wymienionymi celami.</p>

Źródło: Opracowanie własne.

2. Uproszczona diagnoza gminy Sępólno Krajeńskie

Gmina Sępólno Krajeńskie znajduje się w powiecie sępoleńskim, w północno zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego. Zajmuje powierzchnie 22 912 ha, w skład której wchodzi 24 sołectwa: Dziechowo, Iłowo, Jazdrowo, Kawle, Komierowo, Lutowo, Lutówko, Niechorz, Piaseczno, Radońsk, Sikorz, Skarpa, Świdwie, Teklanowo, Trzciany, Wałdowo, Wałdówko, Wilkowo, Wiśniewa, Wiśniewka, Włóścibórz, Wysoka Krajeńska, Zalesie i Zboże. Główną jednostką jest miasto Sępólno Krajeńskie, położone nad Jeziolem Sępoleńskim, w dolinie rzeki Sępólny. Miasto pełni funkcje ośrodka administracyjno-usługowego i sportowo-rekreacyjnego.

Na potrzeby identyfikacji zjawisk negatywnych oraz wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji, gmina została przeanalizowana pod kątem sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Poniższej przedstawiono opis wraz z wnioskami.

Sfera społeczna

Gminę Sępólno Krajeńskie w 2015 roku zamieszkiwało 15839 mieszkańców³ - na terenie miasta było to 9060 osób, a na obszarach wiejskich – 6779 osób. Istotnym problemem występującym na terenie gminy jest nadmierny jest wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej. Pomimo, że w latach 2010-2015 zaobserwowano spadek w ich liczbie (2010 – 1836, 2015 – 1043)⁴, to nadal odsetek ten pozostałe stosunkowo wysoki. Osoby korzystające z pomocy społecznej stanowiły w roku 2015 - 6,58% ogółu społeczeństwa. W roku 2015 powodami przyznania świadczeń pomocy społecznej, zgodnie z danymi uzyskanymi od Ośrodka Pomocy w Społecznej w Sępólnie Krajeńskim, było: ubóstwo (223 rodziny), niepełnosprawność (150 rodziny) alkoholizm (67 rodziny) i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (49 rodziny)⁵. Na terenie gminy liczba gospodarstw domowych będących stałymi beneficjentami środowiskowej pomocy społecznej w roku 2015 wyniosła

³ Źródło danych: Referat Inwestycji i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.).

⁴ Źródło danych: Bank Danych Lokalnych, [data dostępu: 16.05.2017 r.].

⁵ Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim, (stan na 31.12.2015 r.).

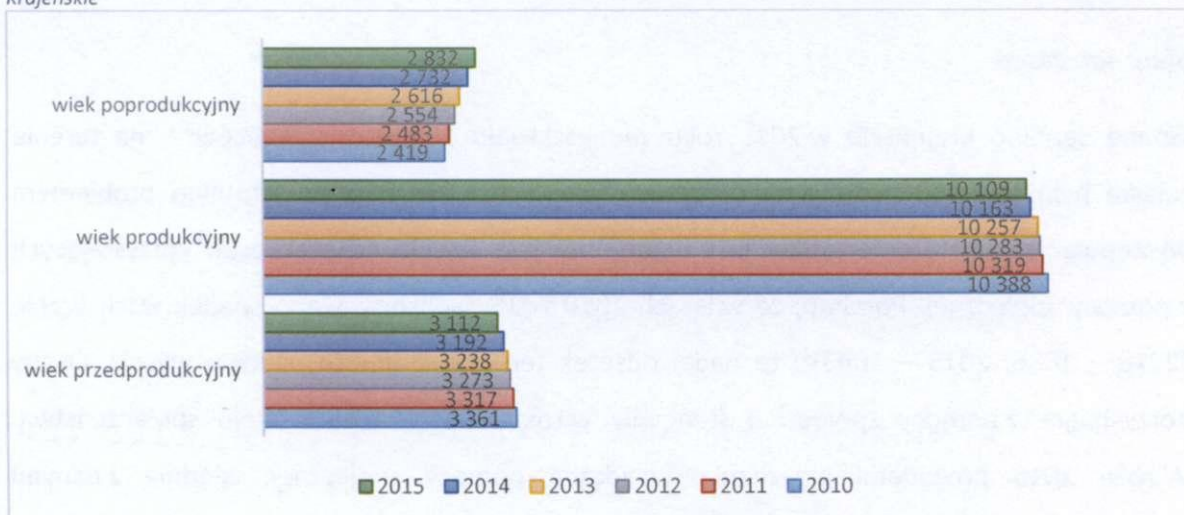
998⁶. Łącznie Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacił 1 298 126,35 zł zasiłków pomocy społecznej⁷.

WNIOSEK

Nadmierne korzystanie ze świadczeń pomocy społecznej destabilizuje sytuację społeczno-gospodarczą w gminie oraz jest przyczyną pogłębiania się zjawiska dezintegracji społecznej.

Istotnym problemem w sferze społecznej są zmiany jakie dokonują się w strukturze ekonomicznej mieszkańców. Na przestrzeni lat 2010-2015 zwiększyła się liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym⁸. W roku 2010 stanowili oni 14,96% mieszkańców gminy Sępólno Krajeńskie. Pięć lat później odsetek wzrósł o 2,67% i wyniósł 17,64%. Na przestrzeni analizowanych lat spadła liczba osób w wieku przedprodukcyjnym (o 8,00%) i produkcyjnym (2,75%). Szczegółowe dane przedstawia poniższy Wykres 1.

Wykres 1 Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w latach 2010-2015 w gminie Sępólno Krajeńskie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych.

⁶ Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim (stan na: 31.12.2015 r.).

⁷ Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim [stan na: 31.12.2015 r.).

⁸ Źródło danych: Bank Danych Lokalnych, [data dostępu: 16.05.2017 r.].

WNIOSEK

Znaczny udział w wieku poprodukcyjnym wymaga podjęcia od władz gminy działań mających na celu zapewnienie wysokiej jakości usług opiekuńczo-specjalistycznych oraz zróżnicowanej oferty kulturalno-rekreacyjnej.

Sfera gospodarcza

W sferze gospodarczej analizie poddano liczbę nowozarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON⁹. Z dostępnych danych wynika, że na przestrzeni lat 2010-2015 zmniejszyła się liczba nowozarejestrowanych firm. W roku 2010 na terenie gminy zarejestrowanych zostało 131 podmiotów gospodarczych, natomiast pięć lat później liczba ta spadła o 16,79% i wyniosła 109.

W delimitacji obszaru rewitalizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie analizie nie poddano sfery gospodarczej, ze względu na brak potrzeby realizacji działań rewitalizacyjnych w analizowanej sferze.

Sfera środowiskowa

Aktualny stan środowiska stwarza zagrożenie dla zdrowia i życia mieszkańców z powodu znacznej ilości niezinventaryzowanych wyrobów azbestowych. Obecnie w gminie znajduje się jeszcze ok. 215 667,55 m² wyrobów azbestowo-cementowych¹⁰. Dane wskazują, że 26,35% budynków na terenie gminy kwalifikują się jako „pilną potrzebę usunięcia azbestu”¹¹. Działania interwencyjne powinny zostać podjęte na obszarach wiejskich, na których zlokalizowanych jest ponad 72% budynków z potrzebą usunięcia azbestu.

WNIOSEK

Obecność włókien azbestowych w powietrzu stanowi poważne zagrożenie dla mieszkańców gminy i regionu.

Zagrożenia środowiskowe obniżają jakość życia mieszkańców gminy.

⁹ Źródło danych: Bank Danych Lokalnych, [data dostępu: 17.05.2017 r.]

¹⁰ Źródło danych: Program Usuwania Azbestu i Wyrobów Zawierających Azbest, [data dostępu: 16.05.2017r].

¹¹ Źródło danych: Referat Gospodarki Komunalnej Urzędu Miejskiego w Sępólnie Krajeńskim (stan na rok 31.12.2016 r.).

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

W zakresie infrastruktury społecznej na terenie gminy funkcjonują placówki nauczania elementarnego i szkoły do poziomu wykształcenia średniego. Oferta edukacyjna nie obejmuje natomiast nauczania z zakresu szkolnictwa wyższego.

Na terenie gminy Sępólno Krajeńskie w obszarze ochrony zdrowia działają:

1. NZOZ Doktor – realizujący zadania z zakresu opieki szkolnej oraz podstawowej opieki zdrowotnej;
2. Centrum Medyczne SPAMED, w skład którego wchodzi Wiejski Ośrodek Zdrowia w Wałdowie oraz Wiejski Ośrodek Zdrowia w Radońsku;
3. Zakład Diagnostyczno–Lecznicy BONUS PLUS, realizujący zadania z podstawowej opieki zdrowotnej;
4. Pielęgniarski Ośrodek Medycyny Środowiskowo-Rodzinnej Vita;
5. Gabinet Rehabilitacji i Terapii Manualnej;
6. Niepubliczny Zakład Rehabilitacji;
7. NZOZ Jantar – poradnia odwykowa i leczenia uzależnień;
8. Caritas – opieka długoterminowa i opieka paliatywna;
9. Indywidualna praktyka położnej środowiskowo-rodzinnej.

Na terenie miasta funkcjonuje Centrum Sportu i Rekreacji, które realizuje zadania z zakresu kultury fizycznej, sportu i rekreacji. Do aktywnego spędzania czasu wolnego zachęcają również liczne szlaki turystyczne. O zaspokojenie potrzeb kulturalnych mieszkańców na terenie gminy dba Centrum Kultury i Sztuki w Sępólnie Krajeńskim, do którego zadań należy między innymi: edukacja kulturalna; gromadzenie, dokumentowanie, tworzenie i ochrona dóbr kultury; wspieranie amatorskich ruchów artystycznych oraz zainteresowań z zakresu kultury i sztuki; organizacja lub współorganizacja imprez kulturalnych¹². W skład Centrum Kultury i Sztuki wchodzi: Wiejski Ośrodek Kultury w Lutowie, Wiejski Ośrodek Kultury w Wałdowie oraz 18 świetlic wiejskich. Ponadto, o potrzeby kulturalne gminy, dba również Biblioteka Publiczna im.

¹² http://www.ckissepolno.com.pl/UserFiles/file/STATUT_CKiS_w_Sepolnie_Krajenskim.pdf, [data dostępu: 17.05.2017 r.].

Jarosława Iwaszkiewicza w Sępólnie Krajeńskim. Zmiany w strukturze ekonomicznej mieszkańców powodują, że istotne jest dopasowywanie oferty kulturalno-rekreacyjnej do potrzeb najmłodszych, jak i najstarszych mieszkańców gminy.

WNIOSEK

Dostępność budynków użyteczności publicznej i usług społecznych stanowi potencjał gminy w zakresie rozwoju społeczeństwa aktywnego i zintegrowanego.

Sfera techniczna

Gmina wyposażona jest w infrastrukturę wodociągową, kanalizacyjną, gazową i sieć ciepłowniczą. W roku 2010 - 83,4% mieszkańców było użytkownikami instalacji wodociągowej. Na przestrzeni pięciu lat odsetek ten wzrósł o 4,1% i w roku 2015 wyniósł 87,5%¹³. Zdecydowanie mniejszy odsetek ludności podłączonych było do sieci kanalizacyjnej i gazowej. Blisko 2/3 ludności korzystało z instalacji kanalizacyjnej (2015 rok - 62,3%), natomiast z instalacji gazowej zaledwie co drugi mieszkaniec gminy (2015 rok - 49,7%).

Dane dotyczące zbiorczej sieci ciepłowniczej dotyczą liczby przyłączy do budynków. W roku 2015 – 51 budynków na terenie miasta Sępólno Krajeńskie było przyłączonych do zbiorczej sieci ciepłowniczej¹⁴. Na obszarach wiejskich żaden budynek nie jest podłączony do zbiorczej sieci ciepłowniczej.

WNIOSEK

Brak funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych obniża jakość życia mieszkańców gminy.

¹³ Źródło danych: Bank Danych Lokalnych, [data dostępu: 16.05.2017 r.].

¹⁴ Źródło danych: Zakład Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o. w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.) i Referat Gospodarki Komunalnej Urzędu Miejskiego w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.).

3. Obszar zdegradowany gminy

Zgodnie z „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” w gminach miejsko-wiejskich przyjmuje się zasadę prowadzenia rewitalizacji zarówno w mieście, jak i obszarach wiejskich. W niniejszym Dokumentie zidentyfikowano koncentracje negatywnych zjawisk kryzysowych na obszarze miasta oraz sołectw.

3.1 Obszar zdegradowany – miasto

Dla gmin miejsko-wiejskich, w których miasto koncentruje więcej niż 30% ludności, delimitację obszaru zdegradowanego należy przeprowadzać według metody mieszanej. Dla miasta Sępólno Krajeńskie delimitacja obszaru zdegradowanego wyliczona została jak w gminach miejskich (nie włączając największych miast regionu).

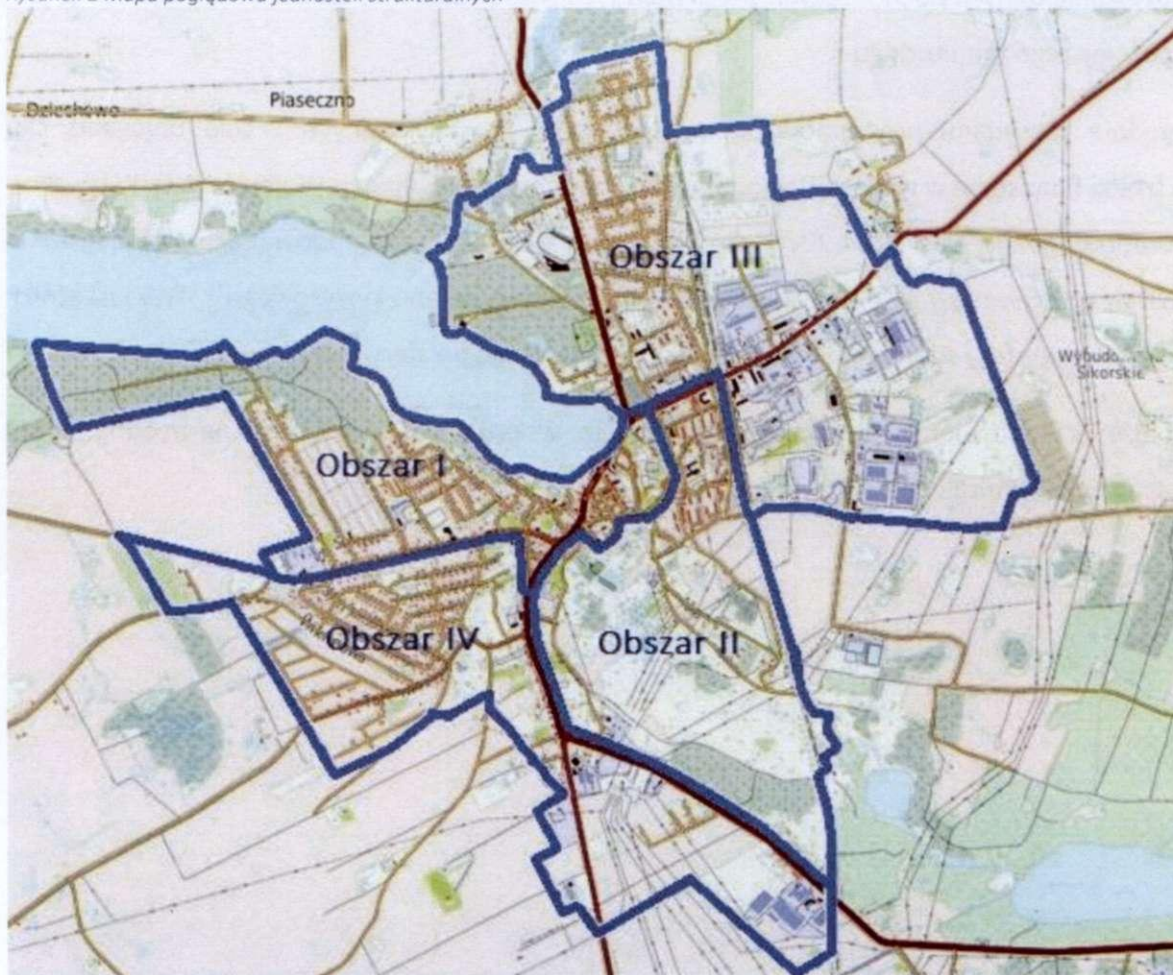
Miasto podzielone zostało na tzw. jednostki strukturalne. Żadna z wyznaczonych jednostek strukturalnych nie zajmuje 20% powierzchni gminy oraz nie koncentruje 30% jej mieszkańców.

Wyznaczonym jednostką strukturalną przydzielone zostały odpowiednie nazwy:

- Centrum wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego (Obszar I),
- Osiedle Słowackiego (Obszar II),
- Obszar domków jednorodzinnych (Obszar III),
- Osiedle Jana Pawła II (Obszar IV).

Poniżej zaprezentowana mapa w sposób poglądowy przedstawia podział miasta na jednostki strukturalne. Działki na terenie miasta, które weszły w skład obszaru rewitalizacji, zostały przedstawione na mapie ewidencyjnej, stanowiącej załącznik do Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Rysunek 2 Mapa poglądowa jednostek strukturalnych

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 2 Liczba ludności i powierzchnia jednostek strukturalnych

	Obszar I - Centrum wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego	Obszar II - Osiedle Słowackiego	Obszar III - Obszar domków jednorodzinnych	Obszar IV - Osiedle Jana Pawła II
Ludność [os.]	2838	2260	2155	1807
% ludności gminy	17,91%	14,26%	13,60%	11,40%
Powierzchnia [ha]	117,1	131,2	262,7	144,0
% powierzchni gminy	0,52	0,58	1,18	0,64

Źródło: Opracowanie własne.

Dane zbierane były z podziałem na ulice, które na etapie późniejszym przyporządkowane zostały do wyodrębnionych jednostek strukturalnych. Dokonany podział pozwolił na

pozyskanie danych pochodzących z wiarygodnych źródeł, zarówno na potrzeby delimitacji, jak i późniejszego monitoringu.

Zgodnie „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” do wyznaczania obszaru zdegradowanego wykorzystane zostały cztery wskaźniki z listy wskaźników dla ujawnienia stanu kryzysowego¹⁵. Trzy wskaźniki pochodzą ze sfery społecznej, natomiast jeden nawiązuje do sfery technicznej.

Poniżej przedstawiona tabela przedstawia analizę wskaźnikową z podziałem na wyodrębnione jednostki strukturalne.

¹⁵ „Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020”, 18 stycznia 2017 r., Toruń.

Tabela 3 Analiza mierników wskaźnikowych w jednostkach strukturalnych – wyznaczenie obszaru zdegradowanego

Sfera	Wskaźniki	Centrum wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego	Osiedle Słowackiego	Obszar domków jednorodzinnych	Osiedle Jana Pawła II	Gmina Sępólno Krajeńskie
społeczna	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze ¹⁶	18,15%	23,81%	21,62%	11,73%	17,10%
społeczna	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystającej ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze ¹⁷	5,95%	1,90%	5,34%	5,04%	6,50%
społeczna	Sfera społeczna - Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze ¹⁸	31,85%	16,00%	24,49%	27,92%	29,97%
techniczna	Udział budynków podłączonych do zbiorczej sieci ciepłowniczej względem ogółu budynków danego obszaru ¹⁹	0,30%	2,03%	0,98%	0,00%	0,83%
Liczba zidentyfikowanych obszarów kryzysowych	-	3	1	1	1	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych.

¹⁶ Źródło danych: Referat Inwestycji i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.).

¹⁷ Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.) i Referat Inwestycji i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.).

¹⁸ Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.) i Referat Inwestycji i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.).

¹⁹ Źródło danych: Zakład Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o. w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.) i Referat Gospodarki Komunalnej Urzędu Miejskiego w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.).

Przedstawione powyżej dane wskazują, że na obszarze Centrum wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego występują zjawiska negatywne. 3 na 4 analizowane wskaźniki przyjmują wartości mniej korzystne od średnich wartości dla gminy. Na tym obszarze zidentyfikowano wysoki udział ludności w wieku poprodukcyjnym i dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny oraz niedostateczną liczbę podłączonych budynków do zbiorczej sieci ciepłowniczej.

W przypadku analizy pozostałych jednostek strukturalnych zidentyfikowano występowanie następujących problemów:

- Na Osiedlu Słowackiego i Obszarze domków jednorodzinnych proces starzenia się ludności,
- Na Osiedlu Jana Pawła II niedostateczne wyposażenie w infrastrukturę techniczną (brak sieci do zbiorczej sieci ciepłowniczej).

Obszar zdegradowany wybrany został na podstawie min. 2 wskaźników posiadających wartości niekorzystne w stosunku do średniej dla gminy, w którym przynajmniej jeden wskaźnik jest ze sfery społecznej. Na podstawie powyższych danych jednostką strukturalną wchodzącą w skład obszaru zdegradowanego jest **Centrum wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego**.

3.2 Obszar zdegradowany – obszar wiejski

Delimitacja obszaru zdegradowanego przeprowadzona została na podstawie metody mieszanej dla obszaru wiejskiego (gminy miejsko-wiejskie, w których miasto koncentruje więcej niż 30% ludności gminy). Do wyznaczenia obszaru zdegradowanego wykorzystane zostały trzy wskaźniki pochodzące z listy wskaźników dla ujawnienia stanu kryzysowego dla obszarów wiejskich (udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze; udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze; udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze) oraz jeden wskaźnik autorski, który został skonsultowany z ekspertami Urzędu

Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu (udział budynków i gospodarstw, w których istnieje potrzeba usunięcia azbestu w stosunku do ogółu budynków i gospodarstw). Dane zbierane były z podziałem na sołectwa w gminie.

Poniżej przedstawiona tabela przedstawia analizę mierników wskaźnikowych z podziałem na sołectwa.

Tabela 4 Analiza mierników wskaźnikowych w sołectwach – wyznaczanie obszaru zdegradowanego

Sołectwo	Sfera społeczna			Sfera techniczna	Liczba zjawisk kryzysowych
	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze ²⁰	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze ²¹	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze ²²	Udział budynków i gospodarstw, w których istnieje potrzeba usunięcia azbestu w stosunku do ogółu budynków i gospodarstw ²³	
Dziechowo	0,00%	20,14%	23,33%	26,32%	1
Iłowo	0,00%	19,93%	40,00%	17,65%	2
Jazdrowo	0,00%	18,18%	90,00%	43,75%	3
Kawle	5,48%	15,75%	13,11%	41,67%	1
Komierowo	10,03%	20,74%	32,79%	11,11%	3
Lutowo	6,20%	19,44%	30,19%	39,17%	2
Lutówko	7,62%	17,55%	41,43%	26,92%	3
Niechorz	9,35%	17,85%	28,43%	57,65%	3
Piaseczno	3,91%	17,13%	18,87%	24,51%	1
Radońsk	0,00%	17,03%	57,45%	53,19%	2
Sikorz	10,76%	17,71%	57,14%	50,72%	4
Skarpa	7,09%	16,79%	33,33%	13,33%	1

²⁰ Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.) i Referat Inwestycji i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.).

²¹ Źródło danych: Referat Inwestycji i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.).

²² Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.) i Referat Inwestycji i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.).

²³ Źródło danych: Referat Gospodarki Komunalnej Urzędu Miejskiego w Sępólnie Krajeńskim (stan na rok 31.12.2016 r.).

Świdwie	1,70%	15,86%	17,65%	38,24%	0
Teklanowo	10,89%	9,90%	29,63%	54,55%	2
Trzciany	4,10%	15,67%	27,78%	59,15%	1
Wałdowo	11,89%	13,77%	45,41%	56,59%	3
Wałdówko	13,92%	17,72%	27,50%	42,86%	3
Wilkowo	0,56%	19,21%	24,39%	66,67%	2
Wiśniewa	0,56%	11,86%	22,50%	65,00%	1
Wiśniewka	11,03%	14,71%	29,41%	34,29%	1
Włóścibórz	10,88%	18,52%	43,43%	52,27%	4
Wysoka Krajeńska	10,64%	21,28%	65,52%	51,51%	4
Zalesie	10,34%	17,24%	51,43%	41,86%	4
Zboże	11,75%	16,19%	29,33	57,14%	2
Gmina Sępólno Krajeńskie	6,50%	17,10%	29,97%	41,47%	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych.

Do obszaru zdegradowanego zaliczyć należy sołectwa, które spełniają dwa kryteria:

- Na terenie sołectwa występują min. 2 problemy społeczne mierzone wskaźnikami z listy wskaźników stanu kryzysowego na obszarach wiejskich i przyjmujących wartości mniej korzystane od średniej ich wartości dla gminy;
- Na terenie sołectwa znajdują się przestrzenie zdegradowane lub reprezentujące przynajmniej jedną ze sfer cechujących się stanem kryzysowym.

Do obszarów zdegradowanych zaliczone zostały sołectwa, na terenie których zidentyfikowano występowanie trzech wskaźników, w tym min. dwóch pochodzących ze sfery społecznej i jeden ze sfery środowiskowej. Występowanie zjawisk kryzysowych odnotowano w ośmiu następujących sołectwach:

- Jazdrowo,
- Niechorz,
- Sikorz,
- Wałdowo,
- Wałdówko,
- Włóścibórz,

- Wysoka Krajeńska,
- Zalesie.

Zgodnie z „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” dalszy etap wyznaczenia obszaru rewitalizacji zależy jest od zamierzonego celu rewitalizacji. Z zestawów kryteriów zaproponowanych w „Zasadach programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” w odniesieniu do obszaru zdegradowanego lub jego części zdecydowano się na następujący kierunek działań rewitalizacyjnych:

Cel rewitalizacji: zwiększenie partycypacji w życiu społecznym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej.

1. Miejscowość wykazuje wyższy od przeciętnej w gminie wskaźnik osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej lub miejscowość znajduje się wśród trzech miejscowości w gminie o największej bezwzględnej liczbie osób objętych sytuacją kryzysową.

SOŁECTWO	WSKAŹNIK OSÓB W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ W LUDNOŚCI OGÓŁEM
Wałdówko	13,92%
Wałdowo	11,89%
Włóscibórz	10,88%
Sikorz	10,76%
Wysoka Krajeńska	10,64%
Zalesie	10,34%
Niechorz	9,35%
Średnia dla gminy	6,50%

2. Lokalny samorząd może wykazać udokumentowane zainteresowanie prowadzeniem zajęć aktywizujących (np. przez sektor ngo).

Gmina Sępólno Krajeńskie co roku uchwałą przyjmuje „Program współpracy Gminy Sępólno Krajeńskie z organizacjami pozarządowymi w innych podmiotami prowadzącymi działalność użytku publicznego”. Ze sprawozdania z realizacji tego programu za rok 2016 wynika, że zainteresowanie organizacji pozarządowych prowadzeniem zajęć aktywizujących jest duże. W analizowanym roku najwięcej wspólnych przedsięwzięć (ngo i jednostki samorządu terytorialnego) dotyczyło rozwoju sportu - 68,72%; promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej - 10,44%; pomocy społecznej, ochrony i promocji zdrowia - 5,38%; kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury, tradycji i dziedzictwa - 4,76%; upowszechnienia kultury fizycznej - 1,80%. W przypadku poszczególnych kategorii działalność na rzecz mieszkańców prowadziły:

- **Rozwój sportu:** Miejski Ludowy Klub Sportowy „KRAJNA” w Sępólnie Krajeńskim; Gminne Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe”;
- **Promocja zatrudnienia i aktywizacji zawodowej oraz pomoc społeczna, ochrona i promocja zdrowia, m.in.:** Stowarzyszenie „Dorośli-Dzieciom” w Sępólnie Krajeńskim – „Prowadzenie Gminnego Centrum Informacji” oraz „Punkt konsultacyjno-profilaktyczny ds. przeciwdziałania narkomanii”; Stowarzyszenie Klub Abstynenta „JANTAR” w Sępólnie Krajeńskim – „Razem dla siebie – razem dla innych”;
- **Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury, tradycji i dziedzictwa oraz ochrona i promocja zdrowia, m.in.:** Stowarzyszenie „Dorośli-Dzieciom” – „Mamo Tato Tu Jestem” Szkoła Rodzenia III w Centrum Małego Dziecka i Rodziny, „Wieża Babel”; Stowarzyszenie „Duże Różowe Słońce” – „To...i Tamto, nauka na wiele sposobów” oraz „Dekoracje, inspiracje narodowe, regionalne i nie tylko...”; Stowarzyszenie Rozwoju Wsi „Kół Gospodyń Wiejskich i Kółek Rolniczych” gminy Sępólno Krajeńskie – X Spotkanie Sztuka Kulinarna i Kultura Ludowa Gmin Wojewódzka Kujawsko-Pomorskiego; Gminny Związek Rolników Kółek i Organizacji Rolniczych w Sępólnie Krajeńskim – „Święto Plonów”;
- **Upowszechnienie kultury fizycznej oraz turystyki, krajoznawstwa i rekreacji, m.in.:** Stowarzyszenie „Dorośli-Dzieciom” – „Nie ma cwaniaka, który nie wygrywa w zbijaka”; Uczniowski Klub Sportowy KALOSKAGATOS – „Turnieje siatkarskie”; Stowarzyszenie „Ze Zbożem Za Pan Brat” – Ze Zdrowiem Za Pan Brat 3MAJ formę ponad normę.

Gmina posiada zatem udokumentowane zainteresowanie prowadzeniem zajęć aktywizujących na terenie gminy, w tym obszarach wiejskich, m.in. przez sektor ngo.

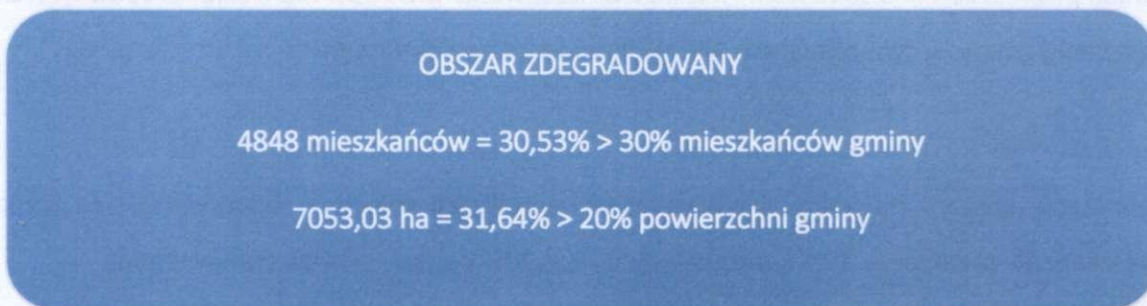
Delimitacja obszaru rewitalizacji wskazuje do rewitalizacji sołectwa, w których łączna liczba mieszkańców przekracza 30% ludności gminy i/lub 20% ogólnej powierzchni w gminie.

Tabela 5 Liczba ludności i powierzchnia obszaru zdegradowanego

Jednostka analityczna	Ludność	% ludności	Powierzchnia [ha]	% powierzchni
Centrum wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego	2917	18,42%	117,1	0,52
Jazdrowo	44	0,27%	845,67	3,79
Niechorz	469	2,95%	1396,03	6,27
Sikorz	288	1,81%	922,27	4,14
Wałdowo	177	1,11%	852,00	3,82
Wałdówko	158	0,99%	565,08	2,53
Włóscibórz	451	2,83%	1292,32	5,80
Wysoka Krajeńska	141	0,88%	330,27	1,48
Zalesie	203	1,27%	732,29	3,29
Suma	4848	30,53%	7053,03	31,64

Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 3 Wyliczenia dla obszaru zdegradowanego

Źródło: Opracowanie własne.

W celu zawężenia obszaru do rewitalizacji posłużono się zarówno wskazówkami z Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu, jak i „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020”. Do rewitalizacji wskazano sołectwa o największej liczbie zjawisk kryzysowych, a także dokonano wyboru zawężającego według następującego priorytetowania²⁴:

1. W pierwszej kolejności – działania na rzecz adaptacji przestrzeni zdegradowanej na cele rozwoju gospodarczego – **nie dotyczy ze względu na wybrany cel rewitalizacji**;
2. W drugiej kolejności – działania, które zapewniają efekty rewitalizacyjne w miejscowościach o największej liczbie mieszkańców (działania zapewniające możliwie najszersze oddziaływanie społeczne) – **zgodnie z punktem 6.4.2.7.2²⁵ dokonano delimitacji obszaru rewitalizacji.**

Zgodnie z sugestiami Urzędu Marszałkowskiego i dokonaną priorytetyzacją do obszaru rewitalizacji zakwalifikowano pięć następujących sołectw:

1. Włóscibórz,
2. Sikorz,
3. Wysoka Krajeńska,
4. Zalesie,

²⁴ Proces priorytetowania wykonano zgodnie z „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020”, 18 stycznia 2017 r., Toruń.

²⁵ „Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020”, 18 stycznia 2017 r., Toruń.

5. Niechorz.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

4. Obszar rewitalizacji

Obszar rewitalizacji, obejmujący część lub całość obszaru zdegradowanego, musi cechować się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk. Może być podzielony na podobszary, które nie posiadają ze sobą wspólnych granic, jednak nie mogą obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez 30% jej mieszkańców.

Zgodnie z „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” obszar rewitalizacji gminy wybrany został na podstawie metody mieszanej dla miasta i obszaru wiejskiego.